

SM profilen - Levi Svedberg

Det är en kulen och blåsig lördag i slutet av maj 2015 då jag ringer upp Levi Svedberg, en av 1970 och -80 talets riktigt stora SM profiler. Levi från Sandviken i Gästriklandsdistriktet avslutade sin aktiva karriär år 2012 och har, enligt egen utsago, inte längre så många tankar på tävlingspimpelcirkusen. Det dröjer dock inte många minuter in i vårt samtal innan Levi talar om allt från taktik till enskilda episoder i tävlingar på ett sätt som endast en inbiten mästartpimplare kan göra. Det timmeslånga telefonsamtalet avslutas med att Levi bjuder hem mig till lägenheten i Sandviken. Så i mitten av november samma år besöker jag, Daniel Eriksson och Thomas "Rosa Mössan" Larsson den forne mästaren och det blir en eftermiddag fylld av diskussioner, skratt och historier som vi besökare sent skall glömma.

För att förstå Levi Svedbergs storhet i pimpelsammanhang krävs det inledningsvis en sammanfattning. Levi har i individuella SM sammanhang ett guld och ytterligare två pallplatser fördelade på 1960, -70 och -80 talet. Lägg därtill en handfull ytterligare framskjutna placeringar, den senaste en femteplats i äldre herrveteranklassen så sent som 2004, samt att Levi även har vunnit mängder av stora tävlingar vid sidan av SM. De som möjligen sticker ut mest bland dessa är ett 10-tal distriktsmästerskapstitlar i Gästriklandsdistriktet som var en riktig lejonkula på 1970, -80 och -90 talet. Under en period var faktiskt Levi så pass överlägsen i sitt distrikt att hans fru Ulla bad honom att inte vinna för mycket, hon var helt enkelt rädd att Levis överlägsenhet skulle skapa avundsjuka och ovänner inom fisket.

Ur urklippspärmen. Levi poserar med övriga klassvinnare efter SM-guldet 1975.

Uppväxt och flytt

Levi Emanuel Svedberg föddes den 24 april 1936 och växte upp i Vemdalen i Härjedalen. Redan under småbarnsåren fiskade Levi, likt andra småpojkar, men det var inte innan dess att han flyttade till Sandviken på mitten av 1950-talet som han kom i ordentlig kontakt med pimpel- och tävlingsfisket. Anledningen till att Levi kom att flytta söderut var att företaget

Sandvik kom förbi Vemdalen på en rekryteringsresa och värvade honom och tre andra gossar till järnverket. Där stannade han sedermera till sin ålderspension.

Första åren i Sandviken ägnade Levi Svedberg i stort sett all sin lediga tid åt en satsning på medeldistanslöpning. Levi sprang så bra som 1,57 på 800 m och 3,56 på 1500 meter på dåtidens banor som inte kan jämföras med dagens moderna banunderlag vad gäller snabbhet. Efter 6-7 år fick han dock problem med ryggen och slutade. Vid samma tidpunkt började tävlingsfisket ta över Levis liv i allt större omfattning.

SM-framgångar

Levi Svedbergs hade tävlingspimplat i 5-6 år när han som 33 åring stod inför sitt första SM på Daglösen i Filipstad år 1969. Parallellt med SM avgjordes även en landskamp mot Finland. Levi fiskade med sina egnatillverkade pirkar och krokare, han gick långt och startade utanför en sommarstuga och fick fina fiskar. Han vann landskampen men blev, som han själv säger under samtalet, "bara" tvåa i SM bakom Kisa-legendaren Kaj Jonsson.

Det skulle dröja ytterligare några år innan Levi Svedberg fick sin "revansch" för andraplatsen från 1969. 1975 skulle nämligen SM avgöras på Levis hemmavatten Storsjön i Sandviken och tävlingen var öppen för alla. Omkring 2000 pimpelfiskare stod på start i det största SM-arrangemanget dittills och Levi var en av dem. Åren innan hade Svedberg etablerat sig som en erkänt duktigt tävlingspimplare och ofta hade han konkurrenternas ögon på sig när det handlade om sjöarna i hemmadistriktet. Så även denna gång. Levi hade dock haft en mindre lyckad säsong bakom sig, mycket på grund av en krånglande rygg som även var ett stort problem inför SM-starten. Levi kände att han behövde göra något oväntat för att ha chansen på segern.

- *Storsjön var ju den sjö jag hade fiskat allra mest på. Jag kände till varenda sten, grund och grop så jag förstod redan före tävlingen att jag kunde ha en bra chans om jag tog rätt beslut, trots mina ryggproblem. Därför bestämde jag mig för att jag inte skulle gå långt som jag nästan alltid gjorde annars. Jag höll mig anonym i startområdet och gick inte mer än en kilometer från starten. De flesta av mina starkaste konkurrenter skenade iväg långt och fick tampus mot varandra medan jag hade en lugnare omgivning intill starten.*

Levi Svedberg kom att vinna SM tävlingen på Storsjön. Och efter tävlingen skrev Gävle Arbetarblad att "den där Svedberg är omöjlig!" och hyllningarna avlöste varandra bland de medtävlandena. Men enligt Levi själv har han ändå ett enskilt starkare minne från SM.

- *1988 arrangerades det också ett öppet SM, denna gång på Väringen i Frövi. Förutsättningarna var hemska. Stöp, snö och dessutom väldigt dålig is. Jag minns att jag gick långt, tvärs över sjön, men jag fick dessvärre ingen fisk fören jag drog mig hemåt med halva tävlingen kvar. Fisket blev dock allt bättre mot slutet till den stund då en skoter kom fram till mig som fick till följd att den klena isen smäll så det bara dånade! Mitt fiske tvärdog på sekunden och jag minns att jag gick till Gun-Britt Magnusson från Gävle som satt en bit bort och sa att den där skotern antagligen hade förstört mina chanser i tävlingen. Jag kom sedermera in till invägningen sjöblöt av svett och fick rapporter om att det fanns de som hade fått mer. Eftersom att jag var helt slut och genomblöt beslöt jag mig för att åka till min syster som bodde i närheten. Dusch och middag hägrade. Först i efterhand fick jag till min förvåning veta att jag kommit trea och att det skiljde mindre än ett hekto till seger. Och man har ju lärt sig*

att det finns många om och men i den här sporten, men den här gången kan jag nog ändå säga att den där skotern bestal mig på ytterligare ett SM guld.

Hantverkaren Levi

Under sin aktiva pimpelkarriär bodde Levi Svedberg i det närmaste, enligt hans fru, i parets källare. Det var där nere bland verktyg, plåt och virke som alla idéer omsattes till färdiga skapelser. Levi gjorde nämligen i stort sett all utrustning, från vantar till spön, pirkar och kuntar, i egen regi.

På järnverket i Sandviken fanns det gott om spillmaterial till att göra pirk utav, och det var också grunden till att Levi började intressera sig för att göra pirk. Enligt honom själv var han länge ute på ”djupt vatten” när det gällde pirkarna, men efter år av korrigeringar hittade han till sist rätt.

- *Levi-pirken var till en början väldigt lätt men jag gjorde den tyngre allt eftersom. Den lättare varianten simmade väldigt bra, medan den andra hade ett bredare register. Om man lärde känna den kunde man både få den att fiska ut väldigt mycket eller få den att gå relativt rakt ner. Jag har ju slutat tillverka den nu, men jag vet att det fortfarande finns framgångsrika fiskare som använder den.*

Levi kom sedermera att tillverka en modell som han kallade ”turbo”. Detta var en pirk som var inriktad på snabbt småplockfiske. Hela tiden försökte han hitta detaljer i pirkarna som skulle ge honom fördelar gentemot andra.

det gällde taktik. ”*Man får inte bli för förutsägbar*” som Levi återkommer till i samtalet. Till ovanstående egenskaper bör det avslutningsvis tilläggas att Levi sällan fick folk på sig när han fick fisk vilket sannolikt berodde på att han ofta gick långt, att han aldrig höjde armarna över midjan då han drog fisk samt att han i stort sett alltid fiskade grunt. Enligt Levi var kombinationen av ovanstående egenskaperna nyckeln till hans framgångar.

Historierna om Levi

Levi Svedberg har alltid varit en pimpelfiskare som det har pratats om, inte bara för hans resultat utan även för att han ofta hade ett taktiskt sinne utöver det vanliga. När detta tas på tal i vårt samtal visar det sig att Levi är väl medveten om att det finns vissa historier om honom som fortfarande kan komma på tal, historier som han numera kan skratta åt. Han kunde många gånger ha förföljare efter sig på tävlingar, men allt som oftast lyckades han vilseleda dem rent taktiskt. Ibland utnyttjade han sin kondition och sprang ifrån dem.

- *På ett DM på Storsjön med start vid Hedåsen fick jag en flock fiskare efter mig. Där jag startade stannade även 25 andra. Ingen fick dock fisk och vissa verkade hålla koll på vad jag hade i görningen. Jag hade också mycket riktigt andra heta ställen jag ville testa, men valde att vänta med flytten till dess att alla andra försvunnit ur mitt synfält. Jag vann sedermera tävlingen och folk som startat bredvid mig undrade nästan om jag inte hade haft fisk med mig. Men med taktik och kunnande om ett vatten kan det gå snabbt när man väl hittar på fisken.*

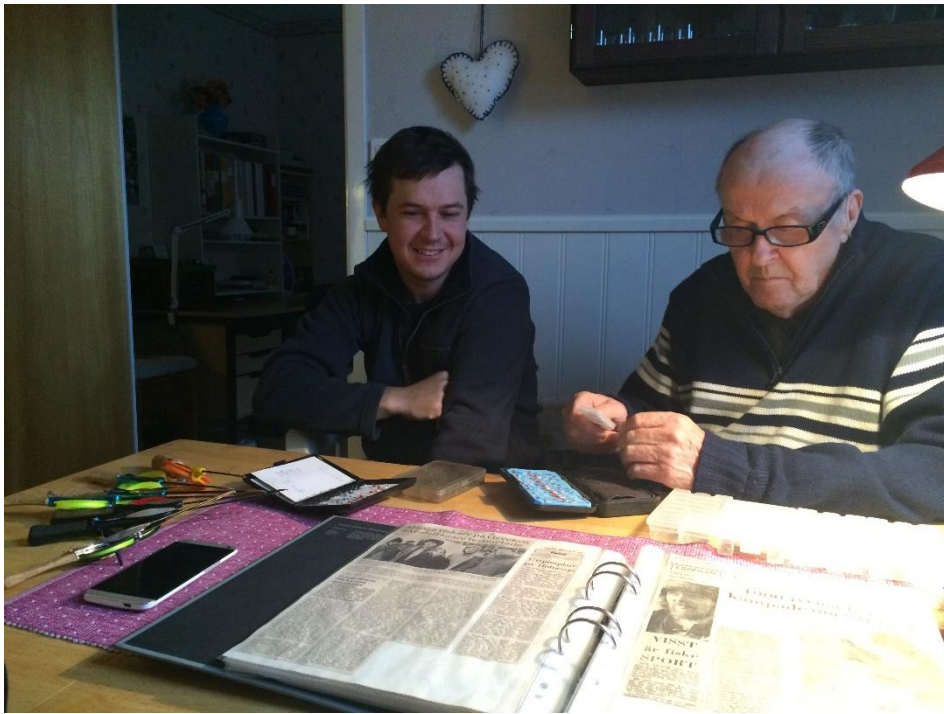
Levi fortsätter:

- *Vid en annan tävling på Storsjön, som jag vet att det har talats om i efterhand, stod jag i valet och kvalet om jag skulle vara med och tävla överhuvud taget. Anledningen var att femmilen på längdskidor med Wassberg o co skulle visas på tv samma dag. Starten gick även denna gång från Hedåsen och jag fick en rad efterföljande med mig. Efter några resultatlösa hål var jag dock rätt nära mitt hem och jag beslöt mig för att packa ihop och se skidorna istället. De som följt efter mig höll, enligt vad jag hört i efterhand, på att tappa hakan då de såg mig packa ihop och gå upp på land. De trodde att jag var med bara för att lura iväg dem!*

Från en generation till en annan

Levi Svedberg har, trots att han aldrig varit någon man av stora ord eller gester, varit en förebild, inspiratör och läromästare för såväl många pimpelfiskare och pirketillverkare i vårt land. På 1980-talet och -90 talet var inte minst sonen Erling Svedberg en framgångsrik tävlingspimplare i rakt nedstigande led med bland annat medaljer i SM-sammanhang. Därefter har Levi agerat något av mentor till Thomas ”rosa mössan” Larsson, som under flera år använde Levis pirkar med gott resultat. Att Thomas numera har tagit beslutet att använda andra pirkar menar Levi är helt naturligt och egentligen en förutsättning för att Thomas skall vidareutvecklas.

- *Thomas hade fördelen att han alltid lyssnade, att han var nyfiken och tog till sig tips och knep. Nyfikenhet är en förutsättning för att utvecklas som pimpelfiskare, men för att nå riktigt långt måste du därefter hitta din egen väg till framgångarna, och det har Thomas gjort.*

Lärjunge och läromästare. Thomas Larsson lyssnar fortfarande på råd och tips från läromästare Levi Svedberg.

Själv hade inte Levi några direkta förebilder inom tävlingspimpel, hans melodi handlade snarare om att alltid gå sin egen väg. Däremot hade han medtävlande som hade hyste stor respekt för. En pimpelfiskare som Levi ofta återkommer till, och som han hållit kontakten med under alla dessa år, är Falubygdens Jan-Olov Lindgren.

- *Lindgren var väldigt skicklig, honom var det inte lätt att tas med ska ni veta, säger Levi vid vårt besök.*

Levis fru Ulla berättar därefter att Levi kom hem efter en tävling och var jublande glad. Hon hade sällan sett sådan glädje hos sin man efter en pimpeltävling. Anledningen denna gång visade sig vara att Levi äntligen hade slagit den omöjliga Lindgren på dennes hemmaplan!

Innan vi avslutar samtalet frågar jag Levi om det finns något han ångrar i karriären, och han är snabb att ge en replik.

- *I inledningen av min pimpelkarriär drog jag alltid ut linan mellan mina armar och fiskade på den linlängden oavsett djup. Jag fiskade främst efter stor fisk då, och fick ganska ofta norsabborre. Jag ångrar faktiskt att jag fiskade så frekvent vid botten därefter, för jag tror det kan vara riktigt överlägset att testa strax under iskanten många gånger!*